

Handläggare
Maria Thomelius
Telefon: 0850810312

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2021-09-23

Remiss av Betänkandet VAB för vårdåtgärder i skolan (SOU 2021:41).

Svar på remiss KS 2021/991

Förslag till beslut

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Östermalms stadsdelsnämnd har av kommunstyrelsen ombetts besvara en remiss av betänkande *VAB för vårdåtgärder i skolan* (SOU 2021:41). Den förändring som föreslås ger en förälder till ett barn med sjukdom eller funktionsnedsättning rätt till tillfällig föräldrapenning vid introduktion av barnets behov av hjälp med vård- eller behandlingsåtgärder i förskola, skola, fritidshem och andra pedagogiska verksamheter. Förslaget föreslås träda i kraft 1 juli 2022.

Förvaltningen skriver i sitt svar att den delar utredningens bedömning att förslaget kommer att bidra till ökad trygghet för berörda barn. Vidare delar förvaltningen bedömningen att förslaget inte kommer att minska kommunens och regionens ansvar. Förslaget bedöms heller inte innebära några administrativa konsekvenser.

Bakgrund

Östermalms stadsdelsnämnd har av kommunstyrelsen ombetts besvara en remiss av betänkande *VAB för vårdåtgärder i skolan* (SOU 2021:41).

Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, socialnämnden samt stadsdelsnämnderna i Enskede-Årsta-Vantör och Skärholmen.

Nämndens yttrande ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2021-09-28.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid socialtjänstavdelningen inom Östermalms stadsdelsförvaltning. Synpunkter från förvaltningens förskole- och parklekavdelning har inhämtats.

Ärendet

I november 2020 tillsatte regeringen en utredning med uppdrag att se över reglerna för tillfällig föräldrapenning. I uppdraget ingick att lämna förslag som möjliggör för föräldrar att få tillfällig föräldrapenning för att instruera personal i förskola, skola, fritidshem och pedagogisk omsorg om egenvård för barn med kronisk sjukdom. Uppdraget redovisas i delbetänkandet *VAB för vårdåtgärder i skolan* (SOU 2021:41).

Utredningen föreslår en förändring i socialförsäkringsbalken som ger en förälder till ett barn med sjukdom eller funktionsnedsättning rätt till tillfällig föräldrapenning vid introduktion av barnets behov av hjälp med vård- eller behandlingsåtgärder i förskola, skola, fritidshem och andra pedagogiska verksamheter. Utredningens förslag föreslås träda i kraft 1 juli 2022.

Om utredningen

De vård- och behandlingsåtgärder en person bedöms kunna utföra själv, eller med hjälp av någon annan, kallas ofta egenvård. Det är hälso- och sjukvårdens ansvar att göra denna bedömning. Det finns således ingen generell definition av vilka åtgärder som utgör egenvård då en bedömning görs i varje enskilt fall.

När ett barn behöver hjälp med egenvård i förskola, skola eller fritidshem är det som regel huvudmannen för verksamheten som har ansvar för att tillgodose barnets behov. Föräldrarnas ansvar för barnets egenvård kan inte lämnas över utan en bedömning av den behandlande legitimerade yrkesutövaren inom hälso- och sjukvården.

Det saknas en tydlig reglering gällande ansvaret för att instruera och lära upp personal i förskola, skola och fritidshem avseende barnets behov av hjälp med egenvård. I utredningen konstateras att det finns stora skillnader i hur frågan löses. Ett genomgående krav från skolhuvudmännen tycks vara att föräldern medverkar vid introduktionen. Oavsett stödet från hälso- och sjukvården har således föräldern en viktig roll att fylla. I nuvarande lagstiftning saknas möjlighet till ersättning eller rätt till ledighet för föräldrar vid sådana tillfällen.

I utredningens direktiv anges att förslaget ska omfatta barn med kronisk sjukdom som behöver hjälp med egenvård. Då det saknas en enhetlig definition av begreppet kronisk sjukdom har utredaren valt att använda begreppen sjukdom och funktionsnedsättning. Enligt förslaget är det barnets behov av hjälp med egenvårdsåtgärder som avgör föräldrarnas rätt och inte vilken sjukdom eller funktionsnedsättning barnet har. Målet med föräldrarnas insatser under introduktionen är att personalen ska kunna utföra egenvårdsåtgärden på ett tillfredsställande sätt.

Utredningens konsekvenser

Det går inte att fastställa hur många barn som kan komma att beröras av utredningens förslag. Utifrån tillgänglig information om antal barn med sjukdomar och funktionsnedsättningar, görs skattningen att det kan handla om ca 10 000 barn årligen.

I utredningen framhålls att barnets trygghet förutsätter att både föräldrar och personal känner sig trygga med att barnets behov av egenvårdsåtgärder tillgodoses. Det kan därför vara nödvändigt med föräldrarnas närvaro i skolverksamheten under en period. Utredningen bedömer därför att förslaget bidrar till att öka barnets trygghet både under introduktionen och senare när barnet deltar i skolverksamheten.

Förslaget innebär att föräldrar kan få kompensation för inkomstbortfall och en rätt till ledighet. Utredningens bedömning är att det kan sägas särskilt gynna ekonomiskt svagare grupper och föräldrar med anställningar med begränsade möjligheter till hemarbete eller flexibel arbetstid. Utredningen bedömer att förslaget även gynnar jämställdheten mellan kvinnor och män, eftersom obetalt omsorgsarbete, som oftare utförs av kvinnor, i högre grad kompenseras.

Förslaget innebär inte att kommunernas, eller regionernas, ansvar för berörda barn minskar. Förslaget bedöms heller inte innebära någon ökad administration för kommunala skolhuvudmän eller regionala huvudmän.

För staten bedöms förslaget innebära ökade kostnader för den tillfälliga föräldrapenningen med mellan 20 miljoner kronor och 55 miljoner kronor per år.

Synpunkter och förslag

Som huvudman för de kommunala förskolorna har nämnden ansvar för att tillgodose barns behov av hjälp med vårdåtgärder.

Förvaltningen delar utredningens bedömning att förslaget bidrar till trygghet för de barn som berörs. Förälderns deltagande i introduktionen är viktig för att personal i förskolan ska kunna tillgodose barnets behov av egenvård. Det är förvaltningens mening att det är positivt att det är barnets behov av hjälp med vårdåtgärder som är avgörande och inte barnets sjukdom eller funktionsnedsättning.

Ett fungerande samarbete mellan barnets vårdnadshavare, sjukvården och skolhuvudmannen är avgörande för barnets trygghet och säkerhet i förskolan. Det är förvaltningens mening att det samarbetet fungerar väl och att befintliga rutiner ger stöd i arbetet.

Förvaltningen delar utredningens bedömning att förslaget inte kommer att innebära några administrativa konsekvenser för stadsdelsnämnden. Inte heller kommer det att begränsa huvudmannens ansvar.

Kerstin Andersson
stadsdelsdirektör

Jan Rönnerberg
avdelningschef

Bilagor

1. VAB för vårdåtgärder i skolan, delbetänkande av VAB-utredningen, SOU 2021:41

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Andersson, Stadsdelsdirektör	2021-09-09
Jan Rönnerberg, Avdelningschef	2021-09-09